

EVİRİM ADALARI

D. Carver FALES

1 859'da Charles Darwin cüretkâr tasavvurlarıyla akademik çevreleri yerinden oynatmıştı. Bazı tutucu çevrelerde bu bir kâfirlik sayılarak yerilmiş, bazılarında ise eski gelenekleri ayaklar altına aldığı ileri sürülmüştü. Bununla birlikte bir çok bilim adamları onun sabırlı çalışmalarını, cesaretini ve üstün kavrayış yeteneğini övmüştü.

Darwin'in, insanların ve diğer türlerin yeryüzüne birdenbire geldikleri hakkındaki şüpheleri ve bütün türlerin bir evrim sonucu bu hale geldiklerini düşünmesi, yirmidört yılını almıştı. Şüpheleri, egzotik Galapagos adalarına yaptığı otuz günlük kısa bir gezi sırasında olgunlaşarak kesin bir yargı haline ulaştı. Bu adalarda yaptığı gözlemler yirmi seneden beri kafasını kurcalayan teoriyi kanıtlar nitelikte idi. Bu adalarda, bir ay gibi kısa bir müddet içinde senelerdir zihnini devamlı olarak kurcalayan bu karmaşık bilmece kesin bir açıklığa kavuştu.

Galapagos'da Darwin'i hayatın sırlarına karışmaya yönelten ne vardı? Tabiatın hangi gariplikleri, yeryüzünde birdenbire oluşmayıp da, bir evrim gösterdiğine işaret ediyordu.

Her şeyden önce Galapagos yaratıklarının büyük bir çoğunluğu anakrinismler (zaman ve mekân dışı) dir. Başka hangi ufak bir hayvanat bahçesinde ekvator penguenlerini, başka çevrelerde uçan, fakat burada uçmayan kuşları, yüzen prehistorik kertenkeleleri, ikiyüz yıl yaşayabilen 100-250 Kilogram ağırlığındaki kaplumbağaları bulabilirsiniz.

Yazar, Darwin'in vaktiyle rastlamış olduğu iyi huylu bir Galapagos kaplumbağını selâmlarken.

Her ada ekoloji, jeoloji ve çevre yönünden bir eşsizlik göstermekte ve adalardaki vahşi hayvanlar şaşılacak derecede insanlardan korkmaktadırlar.

Adaların her biri sönmemiş birer yarıdağ tepesidir (en son patlama 1968'de bir Haziran gecesi olmuştur).

Darwin bu adalara 1835'de H. M. S. Beagle adlı bir İngiliz araştırma gemisiyle geldi. Daha Galapagos'a gelmeden yolda ispinoz ailesinden kuşlardaki bireysel farklılıklara dikkat etti. Falkand adalarındaki ispinozların diğer yerlerdekilere farklı olduklarını gördü. Bu olguyu not etti, fakat nedenini bilemedi.

İlk ipucunu (çevresel faktörler) Galapagos'a geldiği zaman buldu. Şimdi herkesin yaptığı gibi adaların her birindeki ispinozların yeme ve içme faaliyetlerinde bulunabilmek için değişik biçimlerde galar geliştirdiklerine dikkat etti.

Hood adasında bu kuşların ince uzun gagaları vardır. Hood kuraç ve çıplak bir adadır, kuşlar su ihtiyaçlarını kayaların arasındaki ufak birikintilerden ve derinlerdeki kaktüs çiçeklerinden sondayla giderirler.